

LEENA TÄHTISEN MUISTORAHASTO

Ad astra

Leena Tähtinen työnsä ääressä. Kuva Chris Flynn.

Rahasto perustuu dosentti, tiedetoimittaja Leena Tähtisen muistolahjoituksiin ja sen tarkoituksena on tukea Turun yliopistossa tehtävää tähtitieteen alan nuorten tutkijoiden tutkimustyötä. Etusijalla ovat kongressi- ja tutkimusmatkojen tukeminen apurahoin sekä tutkimustyön tekeminen ulkomailla.

Leena Tähtinen syntyi 17.4.1955 Somerolla tilanomistaja Esko Elias Tähtisen ja Terttu Kaarina o.s. Kemppaisen perheeseen. Perhe muutti pian Raisioon, jossa Leena kävi koulunsa ja kirjoitti ylioppilaaksi - opettajiensa hämmästykseksi, sillä omapäinen ja impulsiivinen tyttö ei ollut varsinainen mallioppilas. Taiteilijanura kiinnosti Tähtistä ja hän pyrki piirustuskouluun. Mieli kuitenkin muuttui ja hän aloitti tietojenkäsittelyn opinnot Turun yliopistossa vuonna 1977. Oma alansa hän löysi seuraavana vuonna vaihtaessaan pääaineen tähtitieteeseen; olihan hänellä jo valmiiksi alalle sopiva sukunimikin. Tähtinen valmistui 1982 maisteriksi ja väitteli tohtoriksi vuonna 1989. Hän oli toinen Suomessa tähtitieteen alalta väitellyt nainen.

Tähtinen toimi kvasaareihin erikoistuneena Tuorlan observatoriossa yhteensä 15 vuoden ajan. Tuorlan ohella hän työskenteli kaksi vuotta post doc -tutkijana Norditan yhteispohjoismaisessa teoreettisen fysiikan tutkimuslaitoksessa Kööpenhaminassa, jossa hän oli ollut pari vuotta jo

jatko-opiskelijana ollessaan. Kööpenhaminassa Tähtinen alkoi kirjoittaa tiedettä popularisoivia artikkeleita, jolloin hän huomasi pitävänsä kirjoittamisesta. Vaikka kirjoittamisesta tuli hänen päätyönsä, hän itse piti sitä enemmän harrastuksenaan.

Vuonna 1996 Leena Tähtinen siirtyi toimittajaksi Tiede-lehteen. Uranmuutos oli hänelle luonteenomainen hyppy tyhjään: hänellä oli vakinainen virka yliopistossa, mutta hän ottanut edes virkavapaata vaan muutti työelämänsä kerralla. Myöhemmin hän heittäytyi samalla tavalla vapaaaksi toimittajaksi. Aihepiiri ja foorumit pysyivät entisellään, mutta kirjoittamisen tapa muuttui. Tähtinen kirjoitti satoja artikkeleita tähtitieteestä ja myös yleisemmin luonnontieteistä. Tiede-lehden ohella Tähtinen kirjoitti Tiede ja avaruus -lehteen, sekä avusti useita päivälehtiä ja muita medioita. Hän oli myös suosittu luennoitsija, ja piti lukemattomia yleisöluentoja. Tähtinen saattoi höyryä esitelmäänsä myös mielikuvituksellisella pukeutumisella; jakkupukua ei hänen vaatekaapistaan löytynyt. Hänen lempiyeisöään olivat lapset ja nuoret.

Toimittajantyönsä ohella Tähtinen julkaisi kuusi kirjaa, joiden teemat vaihtelivat aikamatkailusta universumin pimeään puoleen. Saatuaan tietää vakavasta sairaudestaan Tähtinen päätti tehdä vielä yhden kirjan, jota hän työsti yhdessä tähtitieteilijämiehensä Chris Flynnin kanssa. Hän ehti nähdä kirjansa lähes valmiina vielä ennen kuolemaansa 15.11.2009.

Leena Tähtinen oli naimisissa kahdesti: hänen ensimmäinen aviomiehensä oli tähtitieteilijä Esko Valtaoja. Kirjoittamiselta säästyneellä ajallaan Leena Tähtinen harrasti mm. puutarhanhoitoa, lasimaalausta ja käsitöitä, joihin hän paneutui samalla innolla kuin kirjalliseen työöhönsä. Hän oli myös kulinaristi ja intohimoinen kuntoilija, josta olisi voinut halutessaan tulla mestaruustason kestävyysjuoksija.

Osuuskunta Sigillum / Markus Kivistö

Turun Yliopistosäätiö

Turun Yliopistosäätiön tarkoitus on edistää ja tukea Turun yliopiston toimintaa. Säätiön tärkein toimintamuoto on sen yleis- ja nimikkorahastot, joiden tuotosta säätiö jakaa apurahoja. Rahastojen yhteenlaskettu koko on runsaat 40 miljoonaa euroa.